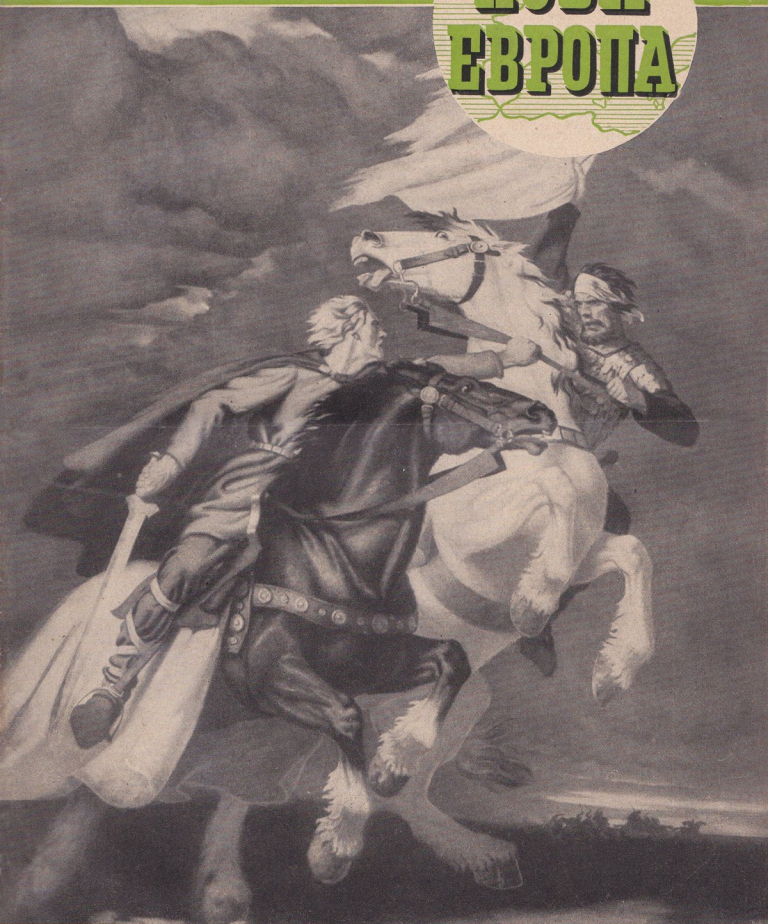

НОВА ЕВРОПА

Цена
3 лева

ТАЗИ КНИЖКА СЪДЪРЖА:

	стр.		стр.
Д-ръ Янко Йоневъ: Свободата на Европа	3	Политически прегледъ	
Ханс Бауманъ: Стихотворения	4	Нови английски издателства	17
Валтеръ Вираингъ: Америка и балканскитъ народи	5	Идълъ и Дарданелитъ	18
И. Лесеръ: Евреи и негри въ американскитъ чифаци	6	Кой плаща войната на Рузвелтъ?	19
Д-ръ Вилхелмъ Неслеръ: Подъ знака на народ- ностното творчество	9	Изкуство, театъръ, наука	
Георги Кожовъ: Европейската индустрия следъ войната	11	Голъма художествена изложба въ Мюнхенъ ..	12
М. С.: Бъдещиятъ стопански облакъ	15	Поема на гения	22
		Науката презъ войната	22
		Нови книги	23
		Изъ германскитъ списания	23

Редакцията на сп. „Нова Европа“ моли редакциитъ и издателствата на ония вестници, списания и библиотеки, които сж имали случай да препечатватъ или цитиратъ статии, бележки или съобщения отъ нашето списание, да изпратятъ по два броя отъ такива издания, независимо дали сж изпращали до сега. Това ни е необходимо да съставимъ парочна сбирка.

Свободата на Европа

отъ д-ръ Янко Яневъ

Никой другъ континентъ не се е борилъ толкова много за своята свобода, за независимостта на своя духъ, за утвърждение на неговото историческо призвание, както Европа. Епохитъ на нашия континентъ сж изчезвали и сж се явявали винаги всрѣдъ стърсенія. Откакто Европа сжествува като историческа сила, тя е живѣла въ бури, които сж настрѣхвали надъ нея и сж се разразявали въ страховътенъ тътенъ, идещъ отъ срѣдиземноморския изтокъ, отъ азиатската степъ или отъ Севера.

Причината за тази сѣдба на Европа се крие въ нейния клетвенъ обетъ предъ боговетъ, да представлява и ръководи човѣшкия духъ. Въодушевена отъ този устремъ, тя е създавала всички ценности на нравствения и културенъ животъ, които обуславятъ развоа на човѣчеството. Затова Европа не е една провинция на свѣта, единъ безучастенъ и „празенъ“ континентъ, който живѣе само въ зависимостъ отъ други земи и други морета. Европа е люлката на свѣтовната култура. Отукъ тя е преминала по всички други части на земното кълбо — дори и тамъ, гдето вѣчна мждростъ е държала въ пленъ стари, самобитни народи.

Европа представлява една духовна цѣлостъ, колкото и враждебни сили да сж се опитвали да разкъсатъ единството ѝ, извоювано презъ вѣковетъ съ мечъ и кръвъ. Въпреки всички политически различія и противоположности, тя не е загубвала своето единство като сѣдбовната общностъ на своитѣ народи, дори когато е бивала вътрешно разнебитена и омаломошена. Голѣмитѣ империи и царства сж се издигали тъкмо надъ тия борби и различия, възплавайки единството на континента.

Римската империя създаде най-напредъ това единство, сетне германскитѣ крале презъ Срѣднитѣ вѣкове, обединявайки народитѣ подъ скиптъра на една всеобща европейска сила и една всеобща европейска вѣра.

Никога, обаче, единността на Европа не е била така необходима и сѣдбовна, както днесъ. Нито презъ време на хунското нашествие или нахлуването на турцитѣ отъкъмъ Азия, нито когато и да е било по-късно, Европа не е била тъй дълбоко проникната отъ идеята за своето единство, както сега, когато, начело на Германския Райхъ, носителитѣ на бъдещето проливатъ кръвта си, за да запазятъ завета на нашата история: свободата и културата на континента.

Народи, обединявайте се!

Това не е само единъ девизъ, това е вѣгътъ на Европа, която призовава днесъ всички здрави сили въ борбата си срещу разорението. Никой народъ не може вече да стои на страна и да наблюдава безу-

чайно гигантския бой на свѣтоветъ за животъ и смъртъ. Горко на ови народъ, който се е сгушилъ подъ сѣнката на своита „неутралностъ“ и следи съ боязнь събитията, безъ да жертвува нѣщо отъ себе си, за да осигури не само своята земя и своитѣ богатства, а и бъдещето си като членъ на европейското обществие.

Провидението днесъ не търпи страхливци и ливемѣри.

Въ нова Европа ще заематъ достойно мѣсто само смѣлитѣ и храбри народи, доказали, че сж способни да понасятъ изпитания, вѣрващи въ победата на Европа, която е победа на всѣки отдѣленъ европейски народъ, на творческия човѣкъ, победа на истината и на свободата.

★

Повикътъ е жестокъ, както всѣки зовъ за жертва. Но тъкмо сега може единъ народъ да докаже, дали е способенъ да участвува въ историческия животъ на свѣта, дали се е освободилъ отъ материалистичния си нагонъ и е готовъ да понесе частъ отъ страданията на Европа, къмъ която той иска да принадлежи, не само по една географическа случайностъ или поради подвига на своитѣ прадѣди. Сегашната война не е само стопанска или политическа, каквито сж били почти всички войни на континента; по своя замахъ и по своитѣ решения тя не може да се сравнява съ Свѣтовната война, която бѣше само уводъ къмъ това, което днесъ става между земята и небето. Ние присѣтствуваме на единъ мировъ сѣдъ.

Който мисли, че колелото на историята се връща назадъ, ще бжде смазанъ отъ него.

Има нѣщо всевластно и неумозимо въ историята: всичко загива, което се е крепѣло само чрезъ лѣжа и нищожностъ. И по входовѣтъ на българскитѣ езически храмове е било нѣкога написано съ кръвъ, че хладивитѣ и рабленникътъ се наказватъ съ смъртъ. Ще бжде развѣчанъ жрецьтъ на златото, както и предателтъ спрямо божественитѣ сили на живота.

Това е смисълътъ и оправданието на сегашната война. Въ тази посока се движатъ отравениятъ духъ на Европа. Следъ като бжде извоювано външното царство на континента, ще почне революцията на живота. За тази огромна задача ще бждатъ необходими свободни и смѣли синове на Европа, които сж били веднажъ обвихрени отъ сѣдбата.

★

Европа е самовластна въ своя животъ и своята история. Нейната култура и нейното идейно про-

странство сж обособени от въковѣт и от безброй революционни борби.

Още през първата половина на първото хилядолѣтие следъ Христа нейниятъ обликъ биде очертанъ — и то не само чрезъ меча на могъщи народи, които нахлуха отъ германскія северъ и къмъ които се присъедини по-късно и балканското войнство. Европа биде възвестена като самостоенъ свѣтъ и чрезъ политиката на първитѣ голѣми владѣтели следъ рухването на Римската империя, и, макаръ че тази политика, като тая на Карла V, бѣ предимно религиозна, тя изхождаше отъ идеята за единството и цѣлостта на европейския континентъ.

Свободата на нашия европейски свѣтъ се обуславя отъ неговия духъ, отъ трагизма на неговото величие. Никой другъ свѣтъ нѣма мисия. Никой другъ континентъ не се развива подъ знака на една Промисль. Африка не притежава никакво месианско чувство, както и Америка, която е свършено чужда на нашия исторически животъ.

Особено въ сравнение съ северна Америка изпъква неизмѣрната духовна сила и мировата необходимостъ на Европа. Докато тамъ господствува главно техниката и капиталътъ, Европа е людина на вѣчни ценности, които даватъ на живота смисълъ и красота. Единъ американски режимъ въ Европа би означавалъ край на творческия животъ въобще. Американизмътъ е толкова чуждъ на европейския копектъ, на идеята за героизмъ, за народностъ и за личностъ, както и азиатскиятъ болшевиизмъ. Европа има задъ себе си безсмъртни култури, тя притежава изкуство, философия и музика, които за американския плантаторъ и безотечественикъ, страст-

натъ съ негърското робство и юдейската капиталистическа традиция, сж нѣща, чужди на човѣка и свободата. Нито европейското чувство за домъ и семейство, за народенъ митъ и апотеозъ на сждбовното сж присъжни на американската цивилизация, чийто свръхчовѣшки откровения досега сж били блѣнитъ за единъ англосаксонски гнетъ надъ свѣта или религията на безчовѣчното използване на труда и гангстерството.

★

Въ грядуща свободна Европа България ще заеме своето мѣсто като първиченъ народъ, който тепърва ще развихри своитѣ вродени сили. Въ продължение на идвания новъ вѣкъ България ще осъществи своето историческо величие. Сждбовно свързана съ сръдноевропейското пространство, тя ще престане да бѣде само една незначителна „балканска“ държава и кръстопътъ на чужди планове. Благодарение на това, че е запазила до сега расовото си огнище непотънато, преломитѣ, които прекъпваме днесъ, и заварватъ готова за задачитѣ на епохата и ѝ даватъ право да участвува въ новото европейско развитие. Защото това развитие нѣма вече да зависи отъ изкуственитѣ форми на цивилизацията, отъ които здравиятъ български народъ е останалъ незащегнатъ; то ще зависи отъ първороднитѣ племенни добродетели на народитѣ, отъ тѣхното съзнание за собствения народностенъ и националенъ законъ и отъ тѣхното благоговение предъ естествениѣт и творчески сили на живота.

Устремътъ на България да живѣе гордо и свободно и нейниятъ неугасналъ митъ за царството ѝ я свързватъ съ Европа и новата епоха на континента.

Стихотворения

отъ Хансъ Бауманъ

МОЛИТВА НА СЕЛЯКА

Азъ разоряхъ и угари и ниви,
ти въ малко седници ги етори живи.

Азъ хладно зърно въвъ браздитѣ турихъ,
ти го пробуди съ дъждове и бури.

Азъ въ нивата — ухаеща на хлѣбъ,
ти, Гоесподи — отвѣждъ, могъщъ и благъ.

Така държимъ задружно, ти и азъ —
що може туку да дойде ерещу насъ?

ПРЕДЪ ВЕЛИКИЕ ЛУКИ, 29. ЮЛИИ 1941

Най-тежкитѣ звезди трентитѣ следъ боеветѣ
и кротко ни наставятъ: веѣки шумъ презрете.

Тогазъ говорятъ мъртви съ мълчаливи
лица; въ единтъкъ образъ тѣ се сливатъ.

Горитъ пречистени презъ порива си дружень:
повеля първа е безименно да служимъ.

Край плема непакитенъ пѣвецъ гласъ откликва:
остава ни — дълга есѣжъ жертви да проникнемъ.

Повеля еетна е очитѣ озарила:
остава ни да мремъ далечъ за вѣчно мило.

Превелъ Христо Огняновъ

Америка и балканските народи

отъ Валтеръ Вирингъ

Ако подиримъ на картата Америка (Съединенитѣ Щати) и Балканитѣ и отъ оѣмъ измѣримъ разстоянието, което ги дѣли, ще помислимъ чистосърдечно, ча Америка никакъ не се интересува отъ живота и сждбата на балканскитѣ народи и не иска да знае, кой каква политика води; и обратно, че народитѣ на Балкана съвсемъ не се занимаватъ съ страната отвъдъ океана и нито за мигъ желаятъ да се мѣсятъ въ нейнитѣ работи.

Второто предположение е напълно вѣрно и до днесъ. Балканскитѣ народи сж проследили отчасти съ радостно вълнение техническитѣ и други постижения на Америка, изпратили сж тамъ хиляди преселници, прочути съ своето забележително трудолюбие, здрава нравственостъ и рѣдна честностъ. Балканскитѣ народи не сж и помислили да се мѣсятъ въ работитѣ на голѣмата отвъдокеанска страна, да ѣ предписватъ, наприкладъ, вътрешенъ режимъ, насока на външна политика, да я подстрекаватъ къмъ война и пр. Балканската политика не е стояла въ никаква непосредствена връзка съ Америка. Тия факти не се нуждаятъ отъ доказване — тѣ сж очевидни.

За съжаление, сждото не-може да се каже за Америка. Докато ти бѣ още земеделски „народъ“, може би нищо и не знаеше за Балканитѣ. Отъ момента, въ който стрѣвниятъ американски империализмъ прескочи океана и пустна пипала по всички точки на земното кълбо, Балканитѣ станаха привлѣкателенъ обектъ и за него. По силата на ненаситната си природа, американскитѣ империализмъ се сдружи съ английския и се постави въ негова услуга, въ услуга на смутителитъ на свѣтовния миръ.

Ето какъ се стопи грамадното разстояние между Америка и Балканитѣ, ето какъ американскитѣ империализмъ похлопа и на югоизточната врата на Европа. Наистина, Америка не е взела участие въ народноститѣ борби и стремежи на балканскитѣ народи. Не говоримъ за дѣлото на отгълани американци, като Макъ Гахайъ и Скайлеръ, които разтрѣбиха по свѣта жестокоцитѣ на угнетителъ презъ и следъ Априлското въстание и затова съ право се поминатъ въ България. Касае се за американската политика като цѣлостна проява заедно съ други политически сили. Отъ нея балканскитѣ народи иматъ основание да бждатъ вѣчно недоволни. На първо мѣсто българскитѣ народъ.

Американскитѣ империализмъ на Балканитѣ е въ началото чисто стопански. Вложенитѣ американски капиталы оставатъ все пакъ безъ всѣко сждествено значение за стопанския подъемъ на балканскитѣ страни. Но нали Америка чрезъ Англия и Англия чрезъ Америка? Свѣтовната война ни дава класически примѣръ, потвърденъ за настоящето отъ най-прѣсни сбития.

Америка, божемъ всесправедлива демокрация, показва истинския си образъ презъ Свѣтовната война. Нѣма другъ случай въ историята като прословутитѣ 14 точки на Уилсонъ, тогавашенъ председателъ на Съединенитѣ Щати. Тѣ сж най-изкусната и подла измама за милиони човѣшки сждества. Уилсонъ злоупотреби най-безсѣвѣстно съ копнежа на народитѣ за миръ и новъ международенъ редъ. Неговото послание послужило само като срдѣство на пропагандата въ услуга на Съглашенитѣ за разстройване фронта на противникитѣ. И е чудно, че все сж се намѣрили люде да повѣрватъ въ искренности на Уилсонъ и въ намѣрението му да следва изявленията си твърдо и до край. Всичкитѣ тържествени думи и обещания не погрѣчиха на американскитѣ делегати да седнатъ на една маса съ Лойдъ Джорджъ, Клемансо, Венизелосъ, Пашичъ и др. и да подпишатъ „мирнитѣ“ договори, включително и Ньойския, злокобенъ и пакостенъ за България.

Изтъкна се неотдавна и отъ българския печатъ, че Америка, безъ да бжде въ война съ България, е участвувала въ единъ актъ, който разпожва българската земя. Америка и туку действуваше като оръдие на английския империализмъ и неговитѣ новозипечени тогава храненияици — пѣкони отъ

И това било змий!

Ай, ай! — И още преди да пуснатъ смъртоносната си отрова! Това противоречи на международното право!

съседитѣ на България. Дойде день, обаче, когато стана ясно и за сѣбнитѣ, какво е разположението на Америка къмъ всички балкански народи. За да спасява английски и свои позиции, Америка не се поколеба та тикне балкански народи въ войната предъ собственитѣ ни очи преди една година.

Странна сѣжба! Югославия и Гърция, създадения на англоамерикански империализмъ, бѣха пожертвувани тѣкмо отъ тоя империализмъ. Какво той чертае за България, която стумѣ да защити своитѣ жизнени интереси, въпрѣки заплахи и натискъ, се вижда отъ едно скорошно изявление на бившия американски пълномощенъ м-ръ Хрли въ София. Тоя злополученъ дипломатъ е казалъ, че България трѣбва да бѣде заличена отъ картата. Тукъ прозиратъ англоамериканскитѣ кроежи за следъ войната, разбира се, ако изобщо може да се допусне, че една гнила плутокрация и единъ разрушителенъ болшевизмъ ще бѣждатъ въ състояние да изтрѣгнатъ победа срещу устрема на младитѣ и жизнени народи въ свѣта, обединени въ желѣзна солидарностъ въ Тройния пактъ.

Тая закана на американския дипломатъ не е случайна, тя не засѣга само България. Балканскитѣ народи нѣма защо да се радватъ на една заличена отъ картата България. Отъ това нищо добро не следва и за Турция. Преведени на разбранъ езикъ, думитѣ на Хрли разкриватъ сатанинския планъ на Иднъ и Сталинъ въ Москва — болшевизмъ на Балканитѣ и Дарданелитѣ или, все едно, край на всѣка политическа независимостъ и културна само-

битностъ на всички балкански народи, а сѣщо и на турския.

Това е още едно доказателство, колко чужда и враждебна е била и си остава политиката на Америка къмъ всички балкански народи: презъ Свѣтовната война се подигра съ България, преди година опрощасти Югославия и Гърция, сега е готова да пожертвува всички купомѣ на болшевизма, на кървания царъ на хаоса и терора.

И въ културно отношение нѣма никакви допири точни между Америка и балканскитѣ народи. Свършено различни сѣ духътъ и културнитѣ традиции на балканскитѣ народи и тия на американцитѣ. Здравата балканска първичностъ, естественостъ и съзнанието на едно кораво селячество сѣ напълно чужди на американцитѣ, които нѣматъ собствена, а вторична, производна и при това материалистична култура.

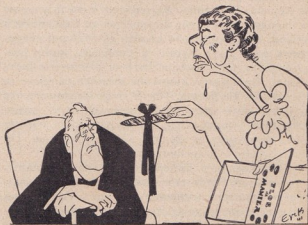
Отъ разгрома на дръжкия англосаксонски империализмъ балканскитѣ народи не губятъ нищо, а само ще спечелатъ, и то всички като една жива и сѣдбовна цѣлостъ. Затова е дълъгъ на всички да работятъ въ името на общитѣ балкански интереси срещу плутокрацията и болшевизма. Българскитѣ и хърватскитѣ народъ дадохъ отличенъ примѣръ съ неизмѣната си вѣрностъ къмъ силитѣ отъ Осѣта. Това е пактъ на всички балкански народи. Защото само той води къмъ нова Европа, значи, къмъ честито бѣдце и за Балканитѣ, освободени найсетне отъ вмѣшателствата на пространственочужди сили отсамъ и отвѣдъ океана и отгадени на своята историческа мисия.

Евреи и негри въ американскитѣ чифлици

отъ Йоханъ Леееръ

Съединенитѣ Щати и сега минаватъ за силно „земеделска“ страна: кръгло 61 на сто отъ цѣлото производство сѣ земеделско-стопански произведение.

Характерътъ на земеделското производство въ Америка не е като въ Европа. Презъ 17 столѣтие преселници шведи и холандци развиватъ напълно селско земеделско стопанство, но тѣхниятъ брой е съвсемъ малкъ. Английскитѣ преселници се занимаватъ съ земедѣлие, доколкото е необходимо за семейството: тѣ скоро показватъ по-голѣма склонностъ къмъ търговия съ кожени патла, съ кожи и индиани. Единствено щата Виржиния се изгражда постепенно по образеца на английското едро земедѣлие. Съвсемъ по селски сѣ наредили живота си преселницитѣ нѣмци въ Пенсилвания. Следъ голѣми политически и стопански промѣни се стига около 1880 год. до единъ типъ земедѣлецъ, познатъ подъ името „фермеръ“. Това бѣха сѣмѣлачи, предприем-

„Flor de Manila“

„Пуши Франклине, пуши я благовѣрно — тя е последната!“

Foto: Atlantic

Музика подь африканско слънце. Германски летици сж получили подарък оть родината ржчни и уетни хармоники

чиви и жадини за печалби. Тѣхната цель не бѣше да заседнатъ нѣкъде, а да станатъ богати. Бѣха предимно англосаксонци. Покрай желѣзнопѣжнитѣ линии поникнаха ферми: една проста къща, барака за сѣчина, безъ градина, безъ скотовѣдство, само нѣколко кози, всичко набързо събрано за сѣитба на пшеница. И щомъ не е доволенъ оть земята, напуща старата и основава по линията нова ферма. Тоя видъ ферми се движатъ по ж. п. линии въ западна посока на Съединенитѣ Щати. Другъ видъ ферма се развива въ Виржиния, дето се произвежда тютюнъ. Тамъ и въ Северна Каролина капиталистичниятъ начинъ на производство почти унищожава бѣлия фермеръ и тютюнопроизводителъ и го замѣня съ негри.

Много по-неблагоприятно е положението въ южната частъ на Щатитѣ, дето се сѣе памукъ. Тукъ е областъта на страхотнитѣ наводнения. Тя не може да се съзвеме оцѣ оть гражданскитѣ войни и до днесъ. Тогава пропада бѣлнитѣ елитъ, разорени сж истинскитѣ земеделци, най-хубавитѣ ферми сезакупватъ оть евреи на безценица, подбуждатъ се негритѣ, цената на памука спада, земята запустява — сжщинска трагедия. Ижтешественици даватъ покрътителни описания на бедността на земеделцитѣ — негри и тукъ — тамъ бѣли. Какви опустошения прави вѣтрѣтъ въ тия области съ изсѣчени гори, показва

една американска поговорка: „Чичо ще дойде веднага, неговата ферма току-що прелетѣ“.

Канзасъ е областъ, дето се сѣе пшеница оть чисто спекулативни съображения. Цената на пшеницата се опредѣля оть свѣтовния пазаръ, но типично за Америка е, че самиятъ фермеръ участвува въ спекулацията: продава добитата пшеница на мѣстния пазаръ и веднага залага сумата въ покупка на пшеница съ срокъ до следната година, така че следъ половинъ година той или ще спечели или ще понесе последицитѣ на своята жандя за спекулация. Тамъ земеделството е чисто капиталистично предприятие. И това по начало характеризира всички области на Съединенитѣ Щати. Истински типъ фермеръ тамъ представляватъ преселници — нѣмци, канадски французи и селяни оть скандинавскитѣ страни. Срѣднитѣ американски фермеръ е човѣкъ, който чрезъ земеделско стопанство се стреми да печели долари и който ще почувствува твърде комично и чудно всѣка по-сентиментална привъзаностъ къмъ земята.

Тоя стрѣвенеж капитализмъ засѣга по сжщия начинъ и горитѣ въ Америка: тѣ сж сведени вече до 10 на сто оть тѣхната първоначална площ. Резултатъ: влошенъ климатъ; пустѣящи почви, периодични суши. Отъ Канзасъ до Северна Дакота попѣнога се вдигатъ страшни пѣсѣчни бури. За населението има единъ изходъ: да напустне домъ

и земя и да спасява живота. Сщото е и в американския югоизток. Тамъ почвата е пѣсѣчлива и бедна. Пролетаризираши земеделѣци снитатъ отъ чифликъ въ чифликъ, недоволни, изнурени отъ малария, недохранени и погрѣшно хранени: ядатъ главно пушена сламина и царевичѣ хлѣбъ, при липса на зеленчуци, поради което хората страдатъ отъ пеллагрия — особена царевична болестъ.

Досега нито едно американско правителство не е показало способностъ да разреши действително аграрнитѣ въпроси. Капиталистичната експлоатация на земеделѣското стопанство става все по-крещища. Самитѣ фермери, либералистично мислящи и възпитани, не намиратъ сили у себе си да се организиратъ и да премахнатъ сторената имъ неправда. Странно е, че тъкмо евреи поематъ тая задача, по стария еврейски способъ да се организиратъ силитѣ, които биха могли да станатъ опасни за еврейството. Ето еврейнитѣ Давидъ Любинъ, който на времето вдига голѣмъ шумъ около себе си въ Америка и представлява американскитѣ земеделѣци при основаването на Международния земеделѣско-стопански институтъ въ Римъ. По-нататѣтъ Ааронъ Сапиро, бившъ студентъ за равинъ. Той успѣва да застане начело на още неукрепналото земеделѣско кооперативно движение въ Америка, въ 1915 год. е повиканъ въ държавната комисия по ценитѣ, организира ялчаритѣ, производителитѣ на памукъ и тютюнъ и има голѣма вина за даване на фермитѣ предимно капиталистична насока: Очевидно, неговата задача бѣше да отбие една опасностъ: кооперираниѣ ферми скоро можеха да добиятъ противокapиталистиченъ образъ и да станатъ „опасни“ за еврейския

капиталъ. Всичко това отъ спекулативни съображения. Доказано е, че две трети отъ еврейтѣ въ Америка живѣятъ въ Нью-Йоркъ, останалитѣ въ други градове, но почти никъде въ Америка нѣма еврей-земеделѣци. Опититѣ на фондацинта Баронъ фонъ Хиршъ да засели еврей-земеделѣци свѣршиха безуспѣшно: еврейнитѣ бѣга отъ тежката земеделѣска работа. Тукъ вече не помага възржението на европейскитѣ евреи, че не ставали земеделѣци, защото не имъ давали земя. Въ Америка тѣ могатъ да бждатъ земеделѣци. И все пакъ интересно явление: успоредно съ масовото заселване на евреи въ Америка следъ 1880 год. върви упадѣкътъ и провалата на фермерството. Първо срѣдство на еврейна тукъ е банката, която прогласява „свободна игра“ на силитѣ. Земеделѣцѣтъ е жертва на спекуланти, срещу които държавата не взема никакви законни мѣрки. Второ срѣдство е така наречената ножница на ценитѣ. Ако вземемъ покупателната сила на годинитѣ 1910—14 равно на 100, то цената на земеделѣскитѣ произведения въ Америка до 1939 год. спада на 77 на сто отъ ценитѣ за машини, обгѣгло и др. потребѣи на фермера. Всички обещания на Рузвелта да поправи злото, останаха напразни. Нали затова американскитѣ публичности Милтонъ Смитъ назова Рузвелта „най-голѣмъ лицемеръ“ и „най-голѣмъ сапуненъ мехуръ отъ поаята на човѣчеството?“ Тѣй може да се обясни защо и броятъ на фермитѣ намалява. Отъ 1910 до 1936 год. земеделѣското население на Съединенитѣ Шати спада отъ 34 на 25 на сто. Презъ 1935 год. 78 на сто отъ наличнитѣ земеделѣски стопани бѣха собственици. Презъ управлението на Рузвелтъ тоя процентъ спада на 43 само между 30—36 год. една четвъртъ отъ всички самостоятелни ферми сж подложени на принудително наддаване.

При сегашното държавно ръководство бъдещето на американскитѣ фермери е безнадеждно. Ако трѣбваше да преуспѣватъ въ едно либералистично стопанство, трѣбваше да иматъ възможностъ да продаватъ благоприятно излишницѣтъ си. Това може да стане само въ Европа. Рузвелтъ и неговитѣ хора вжидатъ, че въ Германия бѣ възможно да се създадатъ трайни благоприятни цени и за производителѣ и за потребители. Ако Рузвелтъ иска да помогне на американския фермеръ, трѣбва само да въведе твърди цени на земеделѣскитѣ произведения. Добре, но еврейтѣ предъ нищо нѣматъ такъвъ страхъ както предъ отстранение на спекулацията и въвеждане на редъ въ пазара. Рузвелтъ се опитва да стриже косата отгоре-отгоре: органичава засѣвната площ и дава премии на фермеритѣ за незаѣсти ниви! Но паритѣ, които имъ дава, се събиратъ отъ данъци, значи и отъ самитѣ фермери! Ако още продължи тая политика на Рузвелта, за нѣколко десетилѣтия ще изчезнатъ почти съвсемъ самостоятелнитѣ фермери. Ниви и ливади ще попаднатъ въ ръцетѣ на банки и дружества. Тѣ ще гледатъ да работятъ съ най-евтина ржка. Значи, съ негри. Ако броятъ на негритѣ досега постоянно намаляваше, ще дойде день, когато той ще почне да се увеличава и то по следнитѣ причини: край на заселването въ

Фото: PK. Müller-Waldbild

Единъ патрулъ на източния фронтъ излиза напредъ

Америка, огражданияване на бълнитъ и извършване на селската земеделска работа отъ многодетнитъ негърски семейства. Мексикански сезонни работници ше сж наложително необходими и по-нататъкъ. Страната ше се обезлюди, бълното население ше трѣбва да отиде или въ града, дето ше се намали раждаемостъта му, или ше пропадне културно и ше измре. Крайтъ е народна смъртъ — бедни

откъмъ деца, огромни градове, безъ подрастващо поколѣние въ презъ километри обезлюдени области, дето ше има само черни. Влѣзе ли, впрочемъ, евреинтъ въ една страна — следъ него остава разруха, смъртъ и поражение. Така мина евреинтъ презъ Ханаанъ, Вавилонъ, класическия свѣтъ — и какво остана отъ тѣхъ? — Пустини, изсъхнали степи и разорени полета.

Подъ знака на народностното творчество

отъ д-ръ Вилхелмъ Песлеръ

Откритостъта и разбирането за живата самобитност на други народи може да се означа направо като особено качество на германцитъ. То не е, както учи историята, придобито едва въ най-ново време; отдавна то се е потвърдило не само веднажъ. Нерѣдко то стига до благоговѣние. Най-добъръ примѣръ за това е поведението на германскитъ класици

къмъ друга народност и нейнитъ поетични произведения. Гьоте и Шилеръ се вживѣватъ съ удоволствие въ духа на чужди народи и му даватъ лирически изразъ. Покрай тѣхъ Хердеръ учи, че поетичното творчество на другитъ народи е изразъ на особения духъ на тѣхния битъ и езикъ и доказва това съ прочутия си сборникъ „Гласове на наро-

„Емпедокълъ“ отъ Хьолдерлинъ въ Дойчесь театъръ, Берлинъ

Photo: Willert

дитѣ въ пѣсни⁴³; не само като преводачъ, но, както съ право се подчертава, като „претворителъ и тълкувателъ на чуждия поетиченъ народенъ духъ“⁴⁴. Столѣтие по-късно е забележителенъ въ областта на музиката, като единъ отъ много примѣри, приемътъ на операта „Продадена невеста“ отъ Сметана въ Германия. Създадена въ 1866, тя намира радостенъ приемъ не само въ Бохемия, но първо на германскитѣ сцени и тукъ достига дори пълно право на гражданственостъ. Германската публика долавя веднага истинското и непреходното въ битовото съдържание на музиката и текста и въ тѣхното прекрасно съзвучие като огледало на народната душа.

Както германското ръководство се стреми да издигне собствения си народъ въ всички негови творчески възможности и затова признава и цени собствената народностъ като една отъ най-важнитѣ политически и духовни сили, така трѣбва да бѣде народността и при сега пробуждащото се европейско общностно чувство, яката главна основа на отдѣлнитѣ жизнени образувания. Това да се изрече е толкова по-лесно днесъ, когато, следъ освобождението на Европа отъ болшевишката опасностъ, господствува чувството на задръжко водената борба и на извоюваното чрезъ германскитѣ и съюзни войски общо спасение; сега започватъ да си пробиватъ вече пъкъ, вмѣсто предишната напрегнатостъ, взаимното разбиране и довѣрие.

Да се организира, ще рече да се съединятъ живи части и, като се запази тѣхната самобитностъ, да се слобятъ действено въ една по-голяма динамична цѣлостъ. Тая по-голяма цѣлостъ е нова Европа съ нейнитѣ творчески цели и задачи. Живитѣ членове, обаче, сж отдѣлнитѣ и непреходни народи на тоя материкъ, не произволно създаденитѣ отъ владѣтели и конгреси временни държавни образувания на по-раншитѣ времена. Едно така обезпечено живо множество отъ народи поржчителствува за избѣгването на едно всеобщо еднаво, безразлично европейство. Фюрерътъ съ право каза въ своята голѣма речъ отъ 11. декемврий 1941: „Що е Европа? Нѣма никакво географско опредѣление на нашия континентъ, а само едно народностно и културно.“

Впрочемъ, понятието и оправдано е, дето Германскитѣ Райхъ въ политическо и културно-политическо отношение държи най-много за това, народността въ Европа да бѣде основниятъ носителенъ елементъ. Отъ това разбиране изхождатъ, съ огледъ на цѣла Европа, за народнитѣ водители изобию и за народнитѣ изследователи и възпитатели въ частностъ задачи отъ най-широко значение.

Най-добрата хранителна почва за здрава народностъ е общностното чувство, което е пропикнатото отъ съзнанието за стойността на племенното и неговата сила. У единъ таквъ народъ се образуватъ отъ само себе си, съобразно сжщността му, всички жизнени прояви въ вѣтра и обичай, въ слово и пѣсенъ, въ домъ и облѣкло. Здрава расова политика се грижи да запази крѣвта чиста и да поощрява най-способнитѣ. Гризката за строителство

дава изравнението между доброто старо и здравето ново при запазване на отечествено то предаване.

Така, всѣки народъ крие въ своята народностна глѣбина най-свети съкровища. Всѣки народъ има право да се грижи за своя собствена култура. Да се помогне на всѣка нация да прояви своята народностна личностъ, да се изтъгне строго опредѣлено сжщината на отдѣлнитѣ народности, отъ съзнанието за стойността на собствената племенностъ да се пустиатъ нишки къмъ чужда народностъ и да ѝ се излъзе насреща съ радостно уважение — това сж най-важнитѣ срѣдства, за да се извика на животъ една Европа, почиваща върху взаимно довѣрие и взаимно творчество.

Изкуството и науката на Германия, както се спомена, се занимаватъ отдавна грижливо и съ обичъ съ опознаване народността на другитѣ страни на европейския континентъ. При националсоциализма това не се промѣни, а по-скоро се повиши. Защото националсоциализмътъ вижда една отъ своитѣ главни задачи въ запазването и защитата на народностната сила.

Чрезъ планомерно сътрудничество ще закрѣпне въ бѣдеща Европа общностното чувство и при това ще се обезпечи на всѣки отдѣленъ, настроенъ положително къмъ тая Европа, народъ припадащото му се политическо и културно значение въ развой на човѣчеството.

Photo: Willett

Сцена изъ постановката на „Емпедекълъ“ въ Дойчесь театъръ, Берлинъ

Европейската индустрия след войната

отъ Георги Кожовъ

Днес ръководните стопански дейтели се занимават не само съ въпроса, какъ да посрещнатъ проблемитъ, които се налагатъ отъ войната срещу болшеизма и Англия, но и съ въпроси, засягащи бъдещитъ проблеми на европейската индустрия. Тъзи въпроси, на кратко, сж следните:

Дали следъ приключване на войната постепенното намаляване на военнитъ поръчки ще предизвика една стопанска депресия, а заедно съ това и нова вълна на безработни?

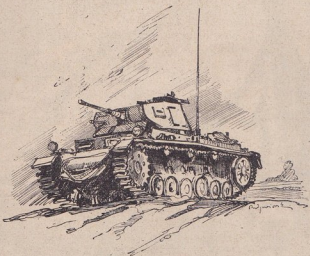
Произведенията, които днес намиратъ пласментъ при сравнително по-високи цени, ще бъдатъ ли предлагани и следъ прекратяване на войната, на цени, които могатъ да гарантиратъ рентабилността на производството?

И преди всичко, единъ другъ въпросъ, който изпква винаги при разговоритъ съ европейскитъ стопански ръководители, а именно: Какъ си представяватъ въ Берлинъ европейското разпредѣление на работата въ стопанската областъ? — Тръбна ли само Германия и Италия да останатъ единствени индустриални страни, а другитъ държави да бъдатъ само доставчици на сурови материали? Съ една дума, какъ ще изглежда новиятъ стопански редъ въ Европа?

По всички тия въпроси въ последно време отъ различни германски официални мѣста се взима ясно и определено становище. На най-сжществения въпросъ за възможноститъ на европейската индустрия да поддържа работния си капацитетъ следъ постепенното намаляване на поръчкитъ за въоръжение, е отговорилъ проф. д-ръ Люеръ, ръководителъ на една германска стопанска камара. Той твърди, че мирновременнитъ задачи на европейската индустрия ще бъдатъ значително по-големъ, отколкото сегашнитъ и задачи за въоръжение. На първо мѣсто стоятъ възстановяванията на щети отъ войната.

Нѣколко примѣра: всички европейски корабостроителници ще бъдатъ заети години на редъ съ работа за набавяне загубенитъ презъ войната търговски параходи; строителнитъ сили ще бъдатъ заети не само съ възстановяване на пострадалитъ отъ разрушения мостове, шосета, къщи и индустриални предприятия, но сжко и съ довършване на работата по всички ония предприятия, които сж били започнати и презъ последнитъ две години, и по разни причини — преустановени. Тукъ ние се намираме предъ втора огромна задача на европейската индустрия, а именно реставрирането и подновяването на нейнитъ собствени фабрични помѣщения.

Само въ Германия се пресмѣта, че презъ всѣка военна година се явява нужда за подновяване отъ кръгло 5 милиарда марки, която непосредствено следъ войната трѣбва да бъде задоволена. Наредъ съ задачитъ за премахването на вредитъ отъ войната, се явява много по-сжщественията задача за общото европейско изграждане. При това, сжществува за сега и безграничната възможностъ за използване на индустрията при изграждане и обзавеждане на европейското земедѣлие. Пресмѣта се, че само за снабдяване на германското земедѣлие съ машини и за модернизирание на сжщото ще бъде необходимъ единъ разходъ отъ 40 милиарда марки. Отъ това число може да се вземе примѣръ, колко голѣми сж нуждитъ за модернизирание на земедѣлието на стопански слабо развититъ страни въ Европа. Използването на разнитъ резерви отъ енергия, особено на воднитъ сили, ще даде за дълги години работа на европейската електрическа индустрия. Отъ друга страна, тя ще даде възможностъ на илчон страни да създадатъ нови индустриални клонове въ собствената си страна. Въ случая се касе да създаване на алуминиеви заводи, на различни заводи отъ химическата индустрия и т. н. Изграждането на съобщителнитъ срѣдства ще осигури производството не само на корабостроителницитъ и предприятията за строежи на шосета, желѣзници и пр. за години наредъ. То ще даде голѣмъ тласкъ сжко и на автомобилната индустрия и ще създаде поръчки за локомотивнитъ и вагонни фабрики и съ това помощнитъ индустрии на всички тѣзи индустриални клонове ще иматъ сжщо работа за дълги години.

Голѣма ХУДОЖЕСТ

Картечникъ, отъ Бернотъ Хартманъ-Видербрюкъ

Долу:

Следъ бѣгството на англичанитѣ, отъ Ото Енгелгардтъ-Кифхойзеръ

Плодотворно

Въпрѣки войната, Германия не е забравила ни за мигъ своята мисия и въ областта на висшитѣ творчески прояви. Борбата, която тя днесъ води, е още така и подъ знака на европейската култура. Въ единъ отъ последнитѣ си позиви къмъ германския народъ, Фюрерътъ нарече Европа „континента на културата“ и съ това той подчерта, че германскиятъ народъ воюва не само за свое национално и материално еществуване, но ежипременно и за запазването на европейската културна традиция. Едно отъ доказателствата за това е бже новата голѣма художествена изложба въ Мюнхенъ, която ще се открие въ началото на юни 1942 година. Домътъ на германското изкуство въ Мюнхенъ е отпразнилъ позивъ къмъ германски

ВЕНА ИЗЛОЖБА

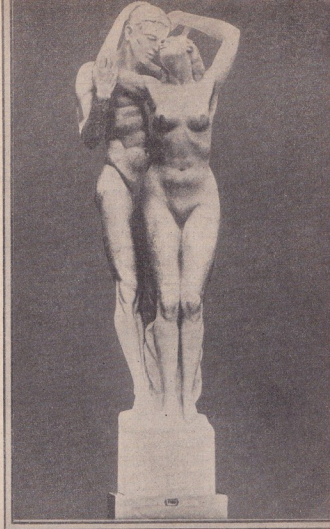
в Мюнхен

е, отъ Золт Пинц

художници да побъраатъ и приготвятъ творенията си за тази изложба, която тъкмо въ дни на грамадни военни напрежения ще засвидетелствува връската на германския народъ съ неизмѣнителъ ценности на творчеството.

Този фактъ добива особено значение, не само защото показва, че и въ време на изпитание Германия не загуби творческата си радостъ, което се вижда и отъ това, че последната голѣма художествена изложба въ Мюнхенъ привлече като магнитъ 600,000 посетители отъ всички ерѣди и възрасти на германския народъ. Този фактъ показва същевременно, че Германия брани културата, и когато коледото на истерията се движи изъ окървавени друмища.

Две души, отъ проф. Торакъ

Долу:
Сядяща блондинка, отъ Вилхелм Немпф

Отъ всичко изложено до тукъ, идваме до убеждението, че общата европейска индустрия следъ войната действително нѣма да страда отъ липса на поръчки. Напротивъ, споредъ мнението на нѣкои германски официални мѣста, тя се намира предъ подеъмъ, какъвто до сега историята не познава. Съ това се обяснява и въпросътъ за ценитѣ, по които по-късно индустрията ще трѣбва да произвежда. Ценитѣ биватъ потискани само презъ време на депресия; при стихване на тази депресия, обаче, на европейската индустрия се гарантира въ бъдеще пълнен рентабилнитѣ на нейното производство.

Най-сетне и последниятъ въпросъ. Какъ си представяватъ въ Берлинъ едно европейско разпределение на труда въ областта на стопанството? По този въпросъ становището на висшитѣ германски институции гласи: задачата на германската индустрия никога нѣма да се изрази въ унищожаване индустриитѣ на другитѣ страни. Още отъ днесъ се вижда, че това не е само една теза, а напълно отговаря на действителността. Специални клонове отъ индустрията, които въ Германия бѣха развити до завидна висота, ще бждатъ напълно изградени и следъ войната. Германия, обаче, е напълно готова да постави на разположение своята опитност на странитѣ, които сж приятелски раз-

положени къмъ нея. Сжщо и за това нѣколко примѣра: въ нѣла Европа понастоящемъ се строятъ, като се използвава германската опитност, фабрики за изкуствена вълна и изкуствена коприна. Германската машинна индустрия доставя на европейскитѣ фабрики за хранителни продукти, на консервната индустрия, на индустриитѣ за производство на колбаси необходимитѣ машини. Различнитѣ химически предприятия поставятъ резултатитѣ на своитѣ изследвания на разположение на всички европейци, които се интересуватъ отъ тѣхъ. Днесъ Германия изнася най-много машини въ свѣта. Въ бъдеще тя ще засили още повече своитѣ позиции въ това отношение.

Въ Германия се знае, че бъдещитѣ задачи на европейската индустрия сж толкова голѣми, че на всѣка цена следъ приключване на войната, предстои единъ стопански подеъмъ, който нѣма да бжде застрашенъ нито отъ англо-саксонския капиталъ, нито отъ болшевишкитѣ разрушения. За да се осигури именно този подеъмъ, се води сегашната война, една война въ името на Европа. На предвиднитѣ европейски стопани е ясно, въпрочемъ, че колкото по-бързо се постигне германската победа, толкова по-скоро европейската индустрия ще може да извлѣче полза отъ тази борба.

Foto: Atlantic

На източния фронтъ

Foto: Atlantic

Японска пехота щурмува едно село. Снимката показва, с какъв устрем храбритъ японски войници се спущат срещу неприятеля

Бъдещият стопански обликъ

Една реч на райхсминистра д-ръ Функ

Освен многобройните военни проблеми, на първо място стоят днеш и стопанските задачи, съ които е свързано новото динамическо устройство на европейския стопански живот, зараждащо се всред революционните преломи, които преживяваме. Първите представители на германската стопанска мисъл неуморно се занимават съ тия проблеми, предвиждайки и чертаейки още от сега развоя на бъдещето устройство на труда въ Европа и осъществяването на неговите нови закони съ оглед на всеобщото европейско благополучие.

Въ това отношение, изявенията и речите на райхсминистра д-ръ Валтеръ Функ сж от голямо значение, тъй като тѣ хвърлят свѣтлина върху това очаквано обновително развитие на стопанския организъм на Европа, изпитала досега най-разнородни стопански системи и кризи, отъ

които ще я избави най-сетне победоносното оржие и решението да се изгради Европа върху новите основи на труда и равноправното разпредѣление на свѣтовните блага.

Въ последната си реч, стопанският министър на Райха, д-ръ Функ, заяви между друго, че новият стопански обликъ на континента ще носи два съществени белега: общо сътрудничество и стопанска свобода. Истинската стопанска свобода лежи въ осигуряването на изворите на суровите материали и на хранителните продукти, въ освобождаването на стопанството от международните финансови интереси и конюнктурната зависимост, както и въ самоволното подчинение на отдѣлната личност на интересите на народната общност. Тоталитарните правителства на Германия и Италия посочиха като първа задача на своите народи да

Гранатохвъргачи на огнена позиция на източния фронт

Foto: Atlantic

впрѣгнат доброволно силитѣ си за обща работа подѣ ръководството на държавната власт и въ името на общото благо.

Едва тогава се създадох основитѣ на единъ новъ политически и социален редъ въ Европа. Че Европа представлява, наистина, затворено и единно стопанско пространство, става ясно, като се хвърли погледъ върху естествениятъ възможности и богатства на европейския континентъ. Ако по начало изключимъ бившиятъ съветски области, ще видимъ, че европейскиятъ континентъ ни доставя най-важнитѣ сурови материали въ достатъчно количество, а именно въглища, жѣлѣзо и алуминий. На лице сѣжъ също и основитѣ за осигуряване прехраната, ако се изхожда отъ възможността за обработването на почвата. Тамъ, където европейската земя не изобилствува отъ природни богатства, човѣкътъ е съумѣлъ съ своя гений да намѣри други пжтища, за да си набави тия материали. И най-сетне това, което липсва, ще бѣде осигурено чрезъ днешната война отъ европейския изтокъ. Голѣмитѣ колонизаторски задачи, които предстоятъ тукъ, сѣжъ действително европейски задачи.

Погледътъ на Европа днесъ е обърнатъ на изтокъ. Грамадинитѣ съветски въоръжения даватъ възможностъ да се види, какво обещаваатъ да дадатъ източницитѣ на суровитѣ материали на източното европейско пространство. Ако богатата черноземна почва на тѣзи области бѣде обработена съ сжишитѣ технически сръбства, както тѣзи на европейското пространство, тогава Европа ще бѣде запазена отъ всѣкакви кризи и блокади.

Да бѣдатъ мобилизирани всички сурови материали, стопански сили и енергии на Европа и поставени въ едно динамично стопанско движение за благото на всички това е висшата задача на новия стопански редъ въ Европа, който днесъ се развива вече органически. Той, разбира се, не може отъ днесъ за утре да намѣри своята най-добра форма, но съ течение на времето ще бѣде възможно да се координиратъ производството и нужда въ цѣлото европейско пространство и тогава планомерно да се развиятъ всички възможности за постигане на желанитѣ резултати. Съ това се поставя задачата, всички досега изоставени производителни области да се подготвятъ и по този начинъ да се потикнатъ

към интензивно стопанство. Индустриализацията, която се разви под влиянието на протекционизма, ще бъде безсмислено продължена, но с тази разлика, че всяка държава ще си създава тази индустрия, която отговаря най-добре както на нейните естествени производствени условия, така и на нуждите на европейския пазар. Търговските отношения между отделните държави няма да се третираят като вътрешна търговия, защото още не може да се мисли за премахване на митническите и девизни баристри, но тѣ ще се ползват от едно голямо пространство за търговия, което ще има всички преимущества на държавно ръководен пазар.

Относно платежните проблеми и валутната политика, задачата на всяка държава съгледъм стопански капашитетъ ще се състои споредъ д-ръ Функ въ това да изравнява клиринговитъ салда. За тази цел, Германия е напълно подготвена, защото вследствие голѣмата възможностъ за развитие на нейния пазаръ за европейския вносъ, винаги тя ще бъде способна да поеме практически достатъчно количества блага, а освенъ това нейната експортна способностъ, следъ като се осигурятъ източниците за сурови материали, ще добие голѣмъ подеъмъ. Центърътъ на валутния стабилитетъ лежи, обаче, споредъ всички правила, въ областта на вътрешната стойностъ. Тукъ войната носи съ себе си особено равновесие. Защото, докато отъ една страна, производството на консумативните блага трѣбва да бъде намалено, отъ друга страна, вследствие грамадните военни нужди, общото производство и съ това паричната наличностъ се увеличаватъ.

Голѣма частъ на изразходваната покупателна сила въ парична форма остава презъ време на войната до известна степенъ непокрита. Предъ тази

проблема се намиратъ днесъ въобще всички държави. Съ ефикасните сръдства на едно дирижирано стопанство, особено съ контролиране на ценитѣ, валутата може да бъде стабилизирана и да бъде за винаги задържана стабилна.

Като заключение въ своята речъ, д-ръ Функъ заяви, че една плодотворна и постоянна европейска стопанска общностъ може да се базира само върху две предпоставки. Едната предпоставка е осигуряването на европейското жизнено и стопанско пространство. Днесъ ние се намираме още въ сръдята на борбата, но миналата година се направи една съществена крачка напредъ, и не само почти цѣла Европа се ориентира къмъ едно военно стопанство, но сѣщо така и нейните синове се биятъ рамо до рамо за общото дѣло. Другата предпоставка за една постоянна европейска стопанска общностъ, както се изрази г. Функъ, е волята за задружна европейска работа, която, както сега се отпечатва подъ натиска на военното положение, трѣбва да стане ръководна идея на господстващото стопанско схващане сѣщо и за идващото мирно време.

M. C.

ПОЛИТИЧЕСКИ ПРЕГЛЕДЪ

Нови английски издвезелетелства

Докато по всички бойни полета се нанася решителенъ ударъ надъ ония, които предизвикаха сегашния свѣтовенъ пожаръ, водачитѣ на британското и американското гангстерство правятъ отчаяни усилия да примамятъ за интереситѣ на свѣтовната плутокрация и народи, които стоятъ съвсемъ далечъ отъ европейския континентъ и да ги хвърлятъ въ пламъцитѣ на разорението, сѣщо тъй както това бѣ случалъ досега съ много други нещастни държави.

И ние виждаме, какъ въ Да-

лечния Изтокъ, дето японското оръжие лежи единъ следъ другъ стѣлбоветѣ на източно-азиатското господство на британизма и североамериканския капиталъ, Лондонъ и Вашингтонъ сѣ пустнали своите полицейски орди да преследватъ и избиватъ всичко, което би смутило вѣрвата въ победата на англосаксонския империализъмъ. Тѣ арестуватъ министри, председатели, отвлечатъ държавници, които сѣ посмѣли да защитятъ народитѣ си, окървавени въ борбата за чужди богатства, и затварятъ унитѣ си предъ вика

на петия континентъ — Австралия — за помощъ, чинто войници Англия използва почти по всички фронтове и който сега Лондонъ и Вашингтонъ изоставятъ на произвола на съдбата му, твърдейки, че тѣхната целъ била унищожението само на Германия, заради което пазили войскитѣ си.

Уви! И сега се повтаря вѣчната британска комедия съ народитѣ, жертва на която тѣ ставатъ въ името на капиталистическото всевластие на международните гангстери и подпалвачи на войни и катастрофи.

Същевременно отъ южния край на Африка се носи риданието и протестът на единъ великъ народъ отъ селища, изпитващъ ужаситъ на английския гнетъ като никой другъ народъ, борещъ се за своята независимостъ. Това е трагедията на буритъ, надъ които сега отново се разлива вълната на английския тероръ, изровилъ тукъ въ продължение на много години кървави полета на безстие, по които още блуждае сивката на лордъ Сесилъ Родесъ и на диамантитъ лондонски евреи, които — за вѣченъ срамъ на историята — устроиша тукъ първитъ концентрационни лагери въ свѣта и оставиха да гинатъ въ тѣхъ хиляди майни и деца върбътъ нечувана мизерия, болести и безнадѣждностъ.

Сега водачитъ на бурския народъ се опитаха да внесатъ въ парламента на Южноафриканския Съюзъ единъ проектъ за даване независимостъ на Южно-

африканската държава, но той бѣ отхвърленъ отъ англоробитъ и предатели на бурската свобода. По този случай, позовавайки се на вѣкасьтъ бунтъ срещу английското владичество, британскитъ жандарми арестуваха само въ Йоханесбургъ 300 полицаи, отъ които, споредъ лондонскитъ сведения, 20 души сж осъдени на смъртъ заради предателство. Били конфискувани документи и взривни вещества. Споредъ други английски сведения, заговорницитъ били членове на „петата колония“ и сж искали да свалятъ правителството на генералъ Смитъ, като създадатъ едно ново, националсоциалистическо правителство. Агенцията „Ройтеръ“ съобщава дори, че сж били открити тайни фабрики за бомби.

Подъ предлогъ, че готвениятъ бунтъ стоить въ връзка съ Германия, тамъ сега плуши камшиктъ на британскитъ неам-

ниции и налагатъ единъ новъ чудовищенъ тероръ надъ синоветъ на ония, които сж били кървави свидетели на английската жестокостъ и опустошението на безброй замедѣлски имоти и на цѣли села и чифлици.

Всичко това не е, разбира се, друго освенъ опитъ да се принуди и Южна Африка да се жертвува за лондонскитъ и ватингтонскитъ интереси и да се изравнило по вѣкасьтъ начинъ загубитъ, които сега Рузвелтъ претърпява на източно-азиатския фронтъ. Североамериканскитъ президентъ си служи и този пътъ съ лъжата: той твърди, че Южна Африка била застрашена отъ силитъ на Осъта, когато, въ действителностъ, тѣхъ грози само опасността да бждатъ стопански, политически и военно използвани и завладѣни отъ Севернитъ американски цати. Рузвелтъ подражава на Чърчилъ.

Идънъ и Дарданелитъ

Две почти едновременно събития стоить напоследѣтъ въ центъра на международнитъ политически разисквания. Успоредно съ разглеждането на резултатитъ отъ последнитъ преговори между Чърчилъ и Рузвелтъ въ Вашингтонъ, голѣмо любопитство буди въпросътъ, до къде се простиратъ спогодбитъ, които Идънъ постигна съ Сталинъ въ Москва. Британскитъ министъръ на външнитъ работи, както е известно, разкри въ речта си предъ Долната камара, че преговоритъ въ Москва заsegнали дълбоко не само въпроси на войната, но и на мира. Ясно става на свѣта и отъ изъясненията на бившия американски посланикъ въ София, Хрли, че Идънъ се е съгласилъ болшевизмътъ да заеме Европа до рѣката Рейнъ. Ясно става по-нататкъ и отъ много изложения на британския печатъ, че Англия е решена да предостави на болшевизма части не само отъ източна,

но и отъ западна Европа. При тия обстоятелства, за сега изпъва на първо мѣсто въпросътъ, до колко Идънъ е билъ готовъ да даде свободенъ пътъ на болшевишкитъ стремекъ къмъ Дарданелитъ и Сръдиземно море, естествено, при условие, че миражитъ на английската и американската плутократия за победа надъ Германия и останала Европа биха се сбждали по вѣкасьтъ начинъ.

Нѣма съмнение, че опитътъ да се извъртятъ думитъ на Хрли, както и последнитъ усилия на Лондонъ да успокои Турция съ всевъзможни агитационни сръдства върху намѣренята на болшевизма, сж само неоторимо доказателство за това, че Идънъ е приелъ предъ Сталинъ ония искания, които Молотовъ повдигна презъ есента на 1940 г. при посещението си въ Берлинъ. Знае се, че пълномощникътъ на Сталинъ при преговоритъ, съ които Фюрерътъ се опитваше, чрезъ спо-

разуменіе съ Съветския Съюзъ, да обезпечи здрава граница между Германия и Итока, бѣ заявилъ открито, какво завземането на Дарданелитъ и откриването на свободенъ излазъ къмъ Сръдиземно море за Съветитъ представлявало естествеи и не-обходимъ стремежъ. Той дори изрази своето очудване, че Германия не бѣ съгласна съ това искане.

Турското правителство бѣ уведомено на времето, въ рамцитъ на германо-турекитъ отношения, за това изъяснение на Молотова. Сега Идънъ се представя, като че ли му се е отдало да предизвика основенъ обратъ въ завоевателната политика на Съветския съюзъ! И ако различни лондонски осведомителни служби, а особено и една осведомителна служба отъ Анкара се мъчатъ да създадатъ впечатление, че Англия защищавала въ Москва независимостта на Турция, докато последната била непрекъснато за-

плашвана от германски действия, то подобни лъжи противоречат съвсем на живата действителност и сж обречени предварително на пълен неуспех.

Политиката на СССР спрямо Турция не се различава по нищо от политиката на царска Русия. Напротив, много по-малко отколкото царска Русия, болшевикът е в състояние да изостави пътя през Черно към Средиземно море и да се откаже от господството си над Цариград и над другите турски области. Англия днес е много по-малко в състояние да попречи на болшевизма да мине през Дарданелитъ. Възможно е водене на войната, тя е напълно зависима от военните напъни на болшевикитъ, които

впрочем, нямат никакъв изглед за успехъ.

През последната световна война, Англия, въпреки че се стремеше да отдели Турция от Германия, въ преговори съ тогавашния външен министър Сазоновъ, призна на царска Русия правото да упражнява контрол над Дарданелитъ. Още по-малко сега Англия би могла да откаже на болшевикитъ да владятъ Дарданелитъ.

При това, въ Лондонъ съществува убеждението, че Турция политически и стопански е напълно въ английски ръце. Ако Иднъ, чийто споразумения съ Сталинъ сж имали преди всичко пропагандна цел, днес е станалъ по-въздръжанъ, то причината за това е обстоятелството, че въ Лондонъ се мъчатъ да при-

криятъ онай частъ отъ спогодбата, въ които се обещава турски области на болшевизма. Защото британскиятъ постановикъ въ Анкара сега е заетъ съ задачата да заблуди Турция относно унищожаването на нейната независимост, догловано отъ Съветитъ.

Това е истината. Както винаги, така и сега Англия си служи съ предателство. Тя върва, напистина, че още е въ състояние да има решително значение за съдбинитъ на нашия континентъ и отваря широко пътя на ордитъ на опустошението, безъ да вижда, че надъ самата нея сж се струнали градоносни облаци, вещаещи края на едно люляково господство и същевременно изгрява на единъ свободенъ святъ, почиращъ на вѣчнитъ правствени начала на живота.

★

Кой плаща войната на Рузвелтъ?

Въ последното си обичайно новогодишно послание Рузвелтъ спомена предъ Конгреса за размѣра на военнитъ разходи на Съединенитъ Щати и по този начинъ даде възможностъ на американския народъ да разбере, какво грамадно финансово бреме му налага войната съ „тоталното“ военно стопанство на Рузвелта. Следъ като разходитъ на Съединенитъ Щати за въоръжението се бѣха увеличили въ последната година и половина отъ 150 милиона долара на приблизително 1 милиардъ и половина долара на месецъ, включително, разбира се, и разноситъ за довършване индустрията за въоръжение и разноситъ по подпомагане на Англия. За въ бъдеще тѣхнитъ военни разходи презъ течение на бюджетната година ще достигнатъ на месецъ до 2 милиарда долара, докато презъ идващитъ отчетни години ще се покачатъ до 5 милиарда долара месечно. Така че приблизително 60% отъ американския националенъ доходъ ще отива за военно

финансиране. Това изисква, разбира се, нови грамадни увеличения на данѣцитъ. Министритъ на финанситъ, Моргентау, наскоро ще внесе въ Конгреса проектъ, споредъ който почти двойно увеличеното данъчно бреме въ последната година и половина ще бѣде показано годишно съ 5 до 10 милиарда долара.

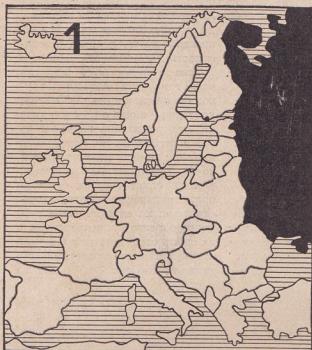
По-голяма частъ отъ военнитъ разходи ще бѣде събрана, разбира се, чрезъ заемъ. Държавнитъ дългове на Америка, които преди 12 години възлизаха само на 16 милиарда долара, днесъ се приближаватъ къмъ 60 милиарда, а до края на следната фискална година, може би, ще се удвоятъ. Ако се сѣди по-опититъ, които Америка има отъ Свѣтовната война, то ще трѣбва най-малко две генерации да работятъ за прочистване на тѣзи астрономически дългове.

Изявленията на Рузвелта създадоха смущения на Ню-Йоркската борса. Отегчителното влияние, което войната упражнява върху цѣлото стопанство, зани-

мава сериозно Валстретъ. Дневнитъ обороти на Щокъ-ексменъ, които отъ влизането на Америка въ войната никогъ не възлизаха на по-малко отъ 1 милиардъ акции и които съ започване на новогодишната седмица достигнаха до 3 милиарда акции, въ по-миналата седмица, следъ речта на Рузвелта предъ Конгреса, спаднаха на 600 хиляди акции. Валстретъ го интересува повече въпросътъ до бѣждитъ изгледи за дохода на американското стопанство, които бѣха песимистично обекжидани. Тукъ се обръщаше повече внимание на съмѣнитъ, представени отъ една голяма Ню-Йоркская банка, които провалиха отъ въздействието на предприетитъ повишения на данѣцитъ на дружествата презъ миналитъ години.

Споредъ това, надъ 140 отъ първитъ американски предприятия въ първитъ деветъ месеца на 1941 година следъ спадане на данѣка постигнаха печалба отъ общо 1632 милиона долара, срещу та-

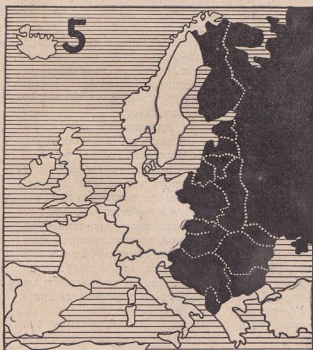
Какво обеща Идънъ

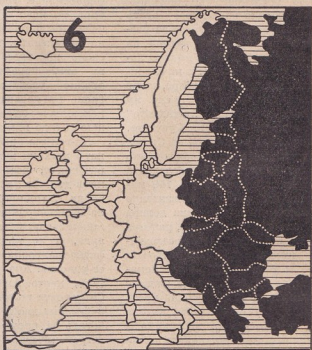
Идънъ и Сталинъ били установили границите на своите интереси в Европа. Споразумели ли сж се, може би, само да възстановят руската западна граница преди избухване на войната 1939 година?

Или пък Русия да получи, може би, отново всичко това, което тя бѣ завладѣла до 22 юний 1941 година.....?

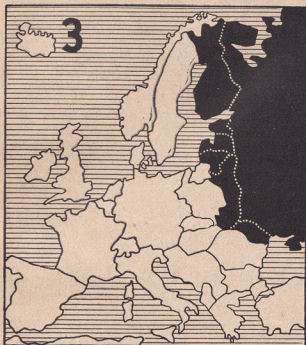

Но къмъ източна Европа принадлежатъ сжшо и Румъния, бивша Югославия, Албания и България. Заявилъ ли е вече Идънъ, че Англия нѣма нищо противъ, ако тия страни се съединятъ съ Съветския съюзъ като свободни съветски държави.....?

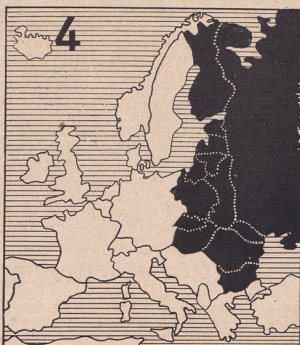

Но, ако се отиде чакъ до тамъ, тогава, естествено, Гърция и Турция не могатъ да останатъ извънъ Съветитѣ. Обещалъ ли е, значи, Идънъ Дарданелитѣ на Съветска Русия.....?

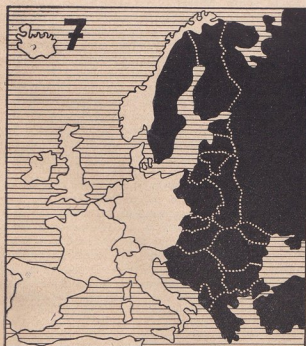
на болшевикитѣ?

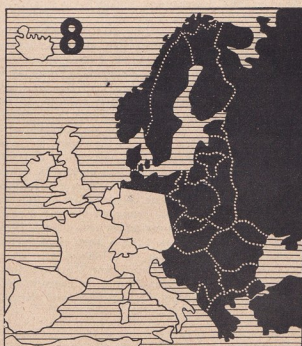
Или Идънъ се е съгласилъ да даде освенъ това на Русия и цѣла Финландия, което Молотовъ напразно изискваше отъ Хитлеръ.....?

Може би Идънъ да е билъ тъй великодушенъ да обещае на Свѣтитѣ цѣла предишна Полша заедно съ Унгария и Източна Прусия.....?

Другъ въпросъ е, дали Идънъ въ името на Великобритания е изгубилъ интереса и за Швеция и е предалъ на Сталинъ отечеството на шведитѣ....?

И е ли, наистина, невъзможно, щото Сталинъ да е настоявалъ да му бждатъ дадени също и Норвегия, Дания и северна Германия, и че това негово желание да не е било одобрено, така че въ бждеше той да стане пълненъ господаръ на Източно море и братски съседъ на Англия.....?

кава от 856 милиона долара за същото време от предишната година. Сжщевременно тѣхнитѣ данѣчни разходи се увеличиха на 643 мил. долара или на 225% за 895 мил. долара, така че, поначването на данѣка погълна 83% отъ увеличениѣ приходи, и чистата печалба вследствие на това можа да се покачи само на 133 мил. долара, или на 22% за 737 мил. долара.

Не сж, разбира се, само предстоящитѣ повишения на данѣчитѣ, но има и други военни

въздействия, които спѣватъ бж-дещето на много различни индустриални предприятия. Това важи, напримѣръ, за каучуковата индустрия, на която сж отнети напълно суровитѣ материали, а така сжщо и за консервенната индустрия, чито продоволствуване съ сурови материали е напълно застрашено.

Сжщо и сждбата на автомобилната индустрия не е особено сигурна. Тя ще бжде, вѣроятно, принудена да спре пласмента за частици лица и да затвори вре-

менно голѣма частъ отъ фабри-китѣ. Отъ друга страна, обаче, тя има нагледи за голѣми военни поржчки. Но преди тѣзи поржчки на индустрията да компенсиратъ загубенитѣ нормални гешефти, трѣбва, съ огледъ на необходимитѣ преобразувания въ предприятията, да се мине известно време, съвсемъ независимо отъ това, че очакванитѣ печалби отъ военнитѣ поржчки по никой начинъ не могатъ да се сравняватъ съ доходитѣ отъ автомобилнитѣ фабрики.

ИЗКУСТВО, ТЕАТЪРЪ, НАУКА

Поема на гени

Сензацийата на театралния животъ въ Берлинъ и едно отъ най-голѣмитѣ театрални събития презъ този сезонъ е представянето на поемата „Емпедокълъ“ (преведена и на български) отъ Фридрихъ Хьолдерлинъ, безсмъртния нѣмски поетъ и пророкъ на една нова Европа и на единъ новъ, жречески озаренъ и чистъ човѣкъ. Това не е, впрочемъ, едно истинско драматическо творение, построено върху конфликти и външна динамика, а лирическа изповѣдъ на гени, стихове на опиянение и божествена самотностъ. „Дойчесъ театъръ“ въ Берлинъ направи смѣлния опитъ да постави тази поема на сцената си, следъ като сжщиятъ опитъ биде направенъ сто години следъ смъртта на Хьолдерлинъ (починалъ въ 1827 година) въ Шуттгартъ, а преди 3 години и въ Лайпцигъ. Въ поемата се възпѣва единъ древенъ мъдрецъ, подобенъ на Фаустъ, който разкрива последнитѣ тайни на битието и се хвърля въ кратера на Етна, за да се слѣе самъ съ вѣчния пламътъ на живота. Съ гениално чувство и най-свършено изкуство на театрална речъ поемата биде представена съ голѣмъ успѣхъ като симфонична драма отъ първитѣ сили на „Дойчесъ театъръ“. Хадангъ, Юнгбауеръ, Далке, Таубе, Урузла Бургъ, Дорисъ Крюгеръ и Албинъ Скода, на които публиката направи сърдечни и продължителни овации.

Науката презъ войната

Силата на единъ народъ не се изразява само въ военни подвизи. Способността и куражътъ да остане вѣренъ и на научното развитие и неговитѣ проблеми, е сжщо тѣй едно отъ качествата на онзи народъ, който, обгрънатъ отъ стихийтѣ на епохата, търси тайната на жизненитѣ сили, като ги използва и за своя насжщъ животъ, зацѣпвайки ги на иднитѣ поколения. Единъ великъ народъ стои винаги подъ знака на велики идеи и неумолима борба за тѣхното осжществяване. Никой не би повѣрвалъ въ началото на войната, че Германия ще продължи научната си работа спокойно, че тя ще държи отворени научнитѣ си лаборатории, висши училища и университети, че както по бойнитѣ полета, така и въ научнитѣ работилници духътъ ще продължава да се бори съ силитѣ на тъмнината, догонвайки вѣчнитѣ цели на научното познание.

Днесъ научниятъ животъ въ Германия се развива безъ смущения, както въ никоя друга страна. И както общиятъ културенъ животъ, така и науката следва своя старъ пътъ съ въодушевление и най-строга сериозностъ, макаръ че сръдствата ѣ сж нови и революционни. Изъ многобройнитѣ факти ще дадемъ само следнитѣ кратки сведения, а въ една отъ следнитѣ книжки ще обнародваме подробна характеристика на сегашното научно състо-

ние в Германия, което, както винаги досега, олицетворява в висша степен проблемите на световната наука изобщо.

В Германия броят на учаките през 1941 год. е значително порастнал в сравнение с 1940 год. През 1940 год. в Германия са дошли 221 чуждестранни професори, докато през 1941 год. била

повече от 250. При това, касае се за професори, които са изнесли лекции или са работили в научни институти. Също са се увеличили и посещенията на германски професори в чужбина. През 1940 г. била поканени от чуждестранни висши училища 289 германски професори. През 1941 год. тяхното число възлиза на повече от 300.

Нови книги

Духовните основи на нова Европа

Какви ще бъдат духовните основи на нова Европа? На този въпрос отговаря изчерпателно д-ръ Ото Дитрих, ръководител на германския печат в книгата си: „Die geistigen Grundlagen des neuen Europa“. Дълбоките идеи, върху които е изградено учението на националсоциализма, — най-големият културно и политическо учение на нашия век — Дитрих излага тук с едно проникновение, присъщо на големия революционер и философ на подвига. Това са идеи за народността, за здрава инстинкт, за връзката с живата природа, на светостта на народния дух и социалното благоденствие, на равноправието в използването на световните богатства и зачитане правата на всички народи. Това са идеи за нова Европа, мирогледът на бъдещето, който лежи в основите на националсоциалистическото учение.

Епоха на величие

Токущо е излязла една нова книга от германския министър на пропагандата, д-ръ Гьобелс, под наслов: „Епоха, единствена в историята“ („Die Zeit ohne Beispiel“). Съ големия исторически мамах и с един език, зашеметяващ с своите образи и проблеми, безподобен в цялата съвременна европейска литература — д-ръ Гьобелс разглежда тук силите, които движат нашето време и го водят към нови кръгозор. Книгата има не само политическо и историческо значение. Тя представява образец на революционен стил и политическа промяна.

Нова книга за Япония

Основателят на германската геополитика, проф. Карл Хаусхофер, един от най-мъдрите специалисти в Европа относно проблемите на източното азиатско пространство, е написал нова книга върху Япония („Japan baut sein Reich“). Тук той ни запознава подробно, черпейки от самите японски извори, със живота, нравите и политическите стремежи на Япония. Съ широк мамах той разглежда главна борбата на Япония за основаването на нейната държава, като дава и великолепна характеристика на Царството на слънцето, на неговия воински дух и императорския культ, обвяван от мистицизмът.

Изъ германските списания

Monatshefte für Baukunst und Städtebau Verlag Bauwelt, Berlin SW 68

При сътрудничеството на видни германски архитекти, скулптори, художници и писатели, това списание върху архитектурата и градоустройството е добило голямо значение не само в Германия, но и в Европа изобщо относно строежа на жилища, устройство на поселища, на градски и селски домове, на домове за новата организирана младеж и нейното обучение, за постройката и вътрешната украса на ресторанти и хотели, на индустриални здания, казарми, църкви, болници, обществени постройки, градини, паметници и др. Списанието помества многобройни скици, чертени, снимки на модерни постройки и тяхната вътрешна украса, а освен това и великолепни статии от вещи автори върху архитектурни проблеми в Германия и чужбина.

Das schöne Heim. Verlag F. Bruckmann, München

Това образцово списание служи на художественото и практично устройство на модерни жилища, на вътрешната им целесобразна уредба и стилна мебелировка, която се отличава с своята пленителна красота и топлота. Особено за нови строежи на домове и апартаменти това ценно списание може да служи като ръководство; то дава упътвания, примери и насърчения на архитекта и на домопритежателя, който се радва на художествена украса и уютност, без да се пренебрегват съвременните стопански възможности. Всяка книжка на списанието дава многобройни образци на хубави жилища, както и скици за целесъобразен строеж.

Deutsche Technik. Verlag Theodor Weicher, Berlin

Това е едно от най-хубавите списания върху техниката, която тук се разглежда не в техничния смисъл, а в оглед на големите културни и жизнени проблеми на нашето време. За това великолепно списание техниката е културен фактор, органически свързан с духа на времето и идеите. От това гледище, всички теми, които се разглеждат тук, добиват голямо значение не само за чисто техническите специални проблеми, но и за мирогледното обособяване на човъка на новото време.

Гладенецъ „Вълшебна флейта“ съ Виена. Образи изъ едноименната опера отъ В. А. Моцартъ